
Skwer Ludwika Bergera „Goliata”

Dzielnice: Żoliborz

Osiedla: Stary Żoliborz

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy osobowe Imiona i nazwiska

Rok utworzenia nazwy: 2011

Opis

Ludwik Berger ps. "Goliat", "Michał Hardy" (1911-1943) - harcerz, z zawodu aktor i reżyser. Przyszedł na świat w Zakopanem, kształcił we Lwowie. Nie ukończył żadnej szkoły aktorskiej, do Instytutu Reduty trafił poprzez zaprzyjaźnionego z rodzicami (działaczami socjalistycznymi) Juliusza Osterwę. W 1937 roku z ramienia tejże organizacji został opiekunem kołka teatralnego przy Liceum im. Józefa poniatowskiego na Żoliborzu, gdzie sam mieszkał (w domu przy ul. Czarnieckiego 39/41). Ponieważ sam od czasów szkolnych był harcerzem, szybko zaktywizował działającą tu drużynę i włączył się w jej działania. Po klęsce wrześniowej - pracował wówczas jako kierownik ogródków działkowych - stworzył 23-osobową grupę (3 oficerów rezerwy i 20 harcerzy z 14. oraz 71. Warszawskiej Drużyny Harcerskiej), po czym nawiązał kontakt z Komendą Główną Służby Zwycięstwu Polsce a następnie podporządkowując ją Związkowi Walki Zbrojnej, tworząc podwaliny Batalionu Sztabowego "Baszta" ZWZ-AK. Od II 1940 roku dowodził kompanią "Kotłownia", po ukończeniu Szkoły Podchorążych Rezerwy został awansowany do rangi podporucznika. Był zaprzyjaźniony z Krystyną Krahełską, która właśnie w jego mieszkaniu po raz pierwszy wykonała pieśń "Hej chłopcy, bagnet na broń!". Był dowódcą wielu spektakularnych akcji (ataku na niemieckie garaże przy ul. Czerniakowskiej w VIII 1942 roku czy podpalenia 4/5 IV 1943 roku stojących przy Dworcu Gdańskim baraków, w których przetrzymywani byli ludzie schwytani podczas urządzanych tam łapanek). Po tym epizodzie ukrywał go w swoim domu w Baniosze pod Górą Kalwarią były prezydent Warszawy Julian Kulski. Zginął 23 XI 1943 roku w ogrodzie domu przy ul. Śmiałej 5, gdzie dopadł go patrol żandarmerii niemieckiej, któremu uciekł na wiadukcie przy Dworcu Gdańskim. Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Srebrnym Virtuti Militari oraz Krzyżem Walecznych.

Spoczywa:

Cmentarz Wojskowy na Powązkach, kwatera 26 A, rząd 11, miejsce 13, dokąd w 1958 roku jego szczątki zostały przeniesione z kościelnego Cmentarza Powązkowskiego.

Upamiętnienia:

ul. Śmiała 5/7 - tablica na domu, w ogrodzie którego zginął.

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy: 2011.08.25. Uroczyste odsłonięcie tablicy odbyło się jednak 2011.11.23, w 68. rocznicę tragicznej śmierci.
